

DATA COMPLETĂRII**27.08.2014****CHESTIONAR****NUME : Pantea****PRENUME : Alexandru****DATA NAȘTERII : 01.12.1929****LOCUL NAȘTERII : Comuna Petid, jud. Bihor****STUDII : licentiat in matematica – fizica, inginer electrotehnic, dr. ing. Automatizari electrice****ORIGINEA SOCIALĂ : fiu de taran****RELIGIE : crestin ortodox****DATA ARESTĂRII : 22.05.1948****Motivul condamnării : membru in fratiile de cruce la liceul din Beius****NUMĂR ANI CONDAMNARE : 3 ani (redus la recurs la 2,5 ani)****DATA ELIBERĂRII : 10.05.1951****LOCURILE DE DETENȚIE Oradea – 9 luni, Cluj + Aiud – 1 luna, Targsor – 1 an si 8 luni, Gherla – 6 luni****ADRESA : Ploiesti, str. Carpenului, nr. 59, cod postal 100431****TELEFON 0244 / 594901, 0722537074****1. Ce vă amintiți despre primii ani de comunism?**

Liceul l-am urmat la Beius la „ Samuil Vulcan “ pendinte de episcopia greco catolica

La noi nu s-au manifestat comunistii pana in 1948, eram uniti cu totii in cuget si simtiri, ortodoci si greco catolici, majoritatea eram fii de tarani.

2. Cum ați intrat în vizorul Securității?

Noi am fost arestati in 28.05.1948, dupa ce in 14 / 15 mai au fost arestati legionarii din judet, de care eram legati ca tineret.

3. Ați simțit că sunteți urmărit?

Nu

4. V-a turnat cineva?

Nu

5. De unde v-au arestat?

In dimineata zilei de 28.05.1948, am fost ridicat de la gazda unde locuiam, dimineata la orele 7, de catre chestorul Olteanu de la siguranta din Oradea si seful sigurantei din Beius evreul Simlovici si dus la sediul sigurantei din Beius.

6. Cum s-a realizat transportul?

Cu un camion fara prelata si fara banci sezand direct pe podul camionului.

7. Unde v-au dus?

Din Beius am fost transportati la sediul sigurantei din Oradea

8. Ați fost amprentat, fotografiat, vi s-a făcut control medical, vi s-au confiscate obiectele personale, vi s-au dat alte haine?

La siguranta am fost controlati , ni s-au luat actele , sireturile de la ghete si cureaua de la pantalon. Amprentarea si fotografiera s-a facut de catre securitate toamna in 1948, cand eram la inchisoare

9. Cât timp ați stat izolat în celulă până la prima anchetă?

Am fost introdus singur intr.-o celula unde am si dormit 3 nopti.

10. Cum arăta celula? (suprafață, lumina, aerisirea, patul, așternuturile, WC-ul, apa etc.)

Celula era 2 m x 3 m, fara fcrestre la subsol, cu apa pe jos, fara pat, cu doua scanduri pe jos pe care am si dormit. WC-ul era pe corridor si apa de baut.

11. În timpul anchetei ați avut în celulă un „tovarăș de suferință” care încerca să vă tragă de limbă?

Nu

12. Cum s-a realizat ancheta? (torturi, amenințări, promisiuni, ziua sau noaptea)

In prima noapte am fost anchetat de chestorul Olteanu, punandu-mi-se in fata un bec cu reflector, dar nu m-au batut.

13. Cine v-a anchetat?

Comisarul Toma Elekes

14. Câte zile v-au anchetat?

2 zile

15. Ce vă cereau să recunoașteți?

Ca am facut parte din Fratia de Cruce (FDC) de la liceul din Beius

16. Cât ați rezistat până să semnați ce v-ați cerut?

Nu am fost batut pentru ca nu aveam ce ascunde, eu eram bibliotecarul grupului FDC si cand au venit de m-au ridicat in 28.05.1948 , primul lucru care m-au intrebat a fost unde sunt ascunse cartile legionare, ori stiind deja de arestarea celor mari le-am ascuns si nu le-au gasit.

17. Cum v-ați simțit după ce ați recunoscut ce v-ați cerut?

Cand am semnat declaratia, comisarul Toma Elekes imi spunea: „, Pantea, nu ai fost sincer, pe Popa Nicolae colegul tau nu l-a spus “. La aceasta eu am raspuns „, Domnule comisar, la ce sa fie si el

arestat si condamnat ? „, de aceea nu l-am spus. Cu aceasta am semnat declaratia dupa ce am citit-o, iar Popa Nicolae nu a mai fost arestat.

ÎNCHISOAREA ORADEA

18. Cât timp ați stat în închisoarea de la Oradea?

Intrucat eram foarte slabit, dupa o luna m-au transferat de la siguranta la infirmeria inchisorii din Oradea unde m-au tinut circa o luna pana ce a fost adus tot grupal la inchisoare.

19. Puteți să descrieți structura închisorii?

Este cea care este descrisa in cartea dumneavoastră

20. Ce nume de gardieni și ofițeri vă amintiți de la penitenciarul Oradea?

- Csapo Baci la parter in inchisoarea veche cu celulele mari
- Nehis in celular

21. Cum se purtau gardienii?

La infirmerie cat am stat foarte bine

- Csapo Baci – omenos
- Nehis – un om rau

22. La ce regim de detenție vă supuneau gardienii? (izolare, torturi, lipsă medicamente, lipsă hrană, înjurături etc.)

Nu am avut parte de asa ceva la Oradea

23. Câte persoane erau într-o celulă?

- in inchisoarea veche 15 – 20
- in celular 10

24. Cum arăta o celulă? (suprafața, lumina, aerisirea, patul, așternuturile, WC-ul, apa)

- 3 m x 4 m , cu fereastra, cu rogojina pusa pe jos ca pat, o patura reformata de la armata pentru 2 – 3 persoane in cellular, WC-ul si apa era unul pe intregul etaj
- In inchisoarea veche aveam priciori cu rogojina drept saltea

25. De câte ori erați scoși la dușuri? Cum se desfășura această procedură?

O singura data in luna octombrie 1948 la Oradea

26. Cum era regimul alimentar? (ce primeați la fiecare masă, de câte ori se servea masa, ce cantitate și ce fel de alimente)

- dimineata terci

- la pranz o ciorba de fasole, cu 250 grame paine

- seara zeama cu arpacas

O singura data ne-au dat carne cu cartofi dar nu a mancat nimeni, avand un puternic miros de stricat.
Carne la Oradea nu am primit niciodata.

27. Câte kilograme ați slăbit?

Nu stiu

28. Ce boli ați contactat?

Nici una

29. Câte minute și de câte ori vă scotea afară la plimbare?

- la Oradea nu ne-au scos niciodata in cele 9 luni
- la Targsor eram liberi in curte o peritada si lucram in atelier
- la Gherla niciodata (6 luni)

30. Ați primit pachete, scrisori sau vizite?

- la Oradea nu
- la Targsor am primit pachet circa 12 luni si am scris o singura scrisoare pentru a ne trimite pachet
- la Gherla un am primit pachete si nici scrisoare un am scris

31. Ce puteați face în timpul zilei? Cum vă petreceeați o zi?

- la Oradea cate un coleg povestea un roman pe care il citise
- la Targsor fiind mai liberi, discutam probleme legate de scoala (limbi straine, probleme de matematica, fizica)

32. Aveați acces la cărți, presă, radio, hârtie, creioane etc.?

Nu am avut nimic

33. Ce discutați cu colegii?

In inchisoare ne-am completat educatia privind credinta si dragostea de neam.
La Targsor fiind inchisoare de elevi, au fost adusi si elevii arestati pe timpul lui Antonescu (1941 – 1944), printre care unii aveau deja 5 – 7 ani de puscarie. Am avut ca indrumatori pe Virgil Maxim, Turtureanu Vasile. Printre cei arestati vechi, era si un elev oltean Bozenovici Gheorghe care la arestare avea 15 ani, condamnat de Antonescu la 25 de ani.

La Targsor am fost coleg si prieten cu Ioan Puscas din Treznea, actualmente Acad. Prof. Dr. Ioan Puscas la Simleul Silvaniei cu care ma plimbam si povesteam in curtea inchisorii.

34. Cum era de sărbători?

De craciun la Oradea am cantat colinde . Erau: o camera cu elevele din Beius, doua cu elevi si trei camere cu cei mai in varsta.

In inchisoare cu noi erau legionarii, avocati, ingineri, medici, profesori, invatatori oameni deosebiti, ca pregatire intelectuala solida si caractere tari.

35. Cum se realizau spovedaniile?

Nu am avut posibilitatea.

36. La ce cursuri de reeducare ați participat?

- la Targsor nu am participat, am fost si izolat in anumite perioade
- la Gherla am fost la reeducare, fiind supusi la bataie si pozitii imposibile. Aici am cunoscut metodele de tortura aduse de la Pitesti si aplicate de Popa Alexandru (Tanu), Mihai Livinschi, Martinus, Stoian Ion, etc.

37. Existau trădători infilați?

Nu au fost

38. V-ați bătut/torturat/trădat vreun coleg?

Ne-au batut dintre colegii de la Targsor, tortionarul Stoian Ion

39. Ce vă amintiți despre sinuciderile și execuțiile din Penitenciarul Oradea?

Nu

40. Ce personalități ați cunoscut la Oradea?

- Parintele Ioan Negrutiu
- Profesor Pop Niculita
- Sculptorul Andritoiu Danila

Va dău în anexă pe cei inchisi dintre cei în varsta, legionari și frați de cruce

41. Față de alte locuri de detenție pe unde a-ți trecut, condițiile din Penitenciarul Oradea au fost mai grele sau mai ușor de suportat?

Cele mai grele situații le-am avut la Gherla în reeducare.

Alte închisori și perioada :

- Oradea - 9 luni
- Targsor - 1 an și 8 luni
- Aiud + Cluj - 1 luna
- Gherla - 6 luni

42. Care au fost condițiile de detenție din celelalte penitenciare?

La Targsor un coleg, intr-o carte pe care a scris-o, o numește „Inchisoarea inocenților”. Autorul Iorgulescu Constantin.

43. Care au fost condițiile de muncă?

Nu am muncit decat perioade foarte scurte.

44. Care sunt cele mai vii amintiri?

- momentul arestarii si incarcerarii la siguranta din Oradea
- clipele de groaza de la Gherla, cand am fost batuti de unul din colegii de la Targsor
- momentul revederii parintilor la liberare.

45. Ce anume v-a ajutat să nu cedați psihic?

- Credinta in Dumnezeu, intarita prin exemplele vii pe care le-am vazut la cei inchisi in 1941 – 1944.
- Faptul ca am avut un ideal in care am crezut „ Individul in slujba neamului si neamul in slujba lui Dumnezeu ”.
- Marile caractere pe care le-am avut alaturi de noi
- Ajutorul permanent al lui Iisus si a Maicii Domnului prin rugaciune.

46. Care au fost cele mai grele momente?

- imediat la arestare, cand te vezi inchis intr-un subsol umed si singur
- la Gherla, cand colegul de langa tine , student, cu care ai discutat cu o ora inainte iti striga „ ma banditule “.

47. Cum era o celulă destinată izoloarii?

Nu am fost izolat in celule ci mai multi intr.-o celula mare

48. La ce torturi ați fost supus?

- Obligatia de a sta intr.-o anumita pozitie, cu picioarele intinse si cu mainile pe langa corp spre picioare, cu privirea fixa la varful picioarelor;
- Batut cu picioarele de la priciuri si cu ceascaful ud alergand prin camera 99 la Gherla.

49. În timpul detenției sau după eliberare v-a propus să colaborați cu Securitatea? Cum au încercat să vă atragă? Prin promisiuni, şantaj sau stimularea sentimentului patriotic?

Mi s-a propus cand deja eram angajat, incercand sa ma ameninte, eram deja doctor inginer, la care am raspuns „ Daca vreti sa va ajut, va ajut ca specialist, cand aveti probleme tehnice care nu le cunoasteti, dar nu ca informator “ si m-au lasat in pace.

50. În cazul în care a existat o colaborare, în ce a constat?

Nu a existat pentru ca m-au lasat in pace. Eram specialistul in automatizari electrice pentru retele electrice.

51. Cum v-ați refăcut viața după ieșirea din închisoare?

- angajat muncitor necalificat Coop Lemnul Oradea – 10 luni
- plecat in Valea Jiului, unde am urmat o scoala de mineri de 6 luni si am fost incadrat ca sef de brigada la Mina Petrila, avand o brigada formata din ostasi.

- m-au scos din productie dupa 1 an si trimis la o scoala de topografii de mina, am fost apoi repartizat la mina Aninoasa, timp in care am reusit sa obtin diploma de absolvire a liceului (in 1948 am fost eliminat din toate scolile statului).
- in productie fiind am urmat facultatea de matematica – fizica la Universitatea din Bucuresti , cursuri fara frecventa . In paralel am urmat la cursuri de zi Facultatea de Electrotehnica la Institutul Politehnic Timisoara , fiind tot timpul ca student bursier.
- in anul 1959 am terminat Facultatea de Electrotehnica cu diploma de merit si am fost repartizat ca inginer la Intreprinderea de Retele Electrice Ploiesti.
- in anul 1961 am sustinut examenul de licenta la Facultatea de Matematica Fizica fiind declarat Diplomat Universitar.
- Din anul 1959 am lucrat ca inginer la IRE Ploiesti pana in anul 1992 la pensionare, fiind promovat ca sef sectie PRAM din anul 1970, mai sus nu se putea, fusesem detinut politic
- in anul 1970 m-am inscris la doctorat la Facultatea de Automatica a Institutului Politehnic Bucuresti unde am sustinut trei examene de specialitate si mi-am pregatit teza de doctorat .
- in anul 1974 in urma sustinerii tezei am fost declarat doctor inginer in automatizari electrice.
- in paralel cu activitatea din cadrul intreprinderii am predat prin cumul matematica la Liceul din Baicoi si cursuri de specialitate la Grupurile Scolare din Ploiesti si Campina pana in anul 1980.
- ca inginer in cadrul intreprinderii am propus , realizat si aplicat 10 brevete de inventii singur sau in colaborare cu alti colegi.
- ca familie , am doi copii si trei nepoti si in prezent sunt pensionar din 1992.

52. Ce regretați?

- Nu regret nimic , in inchisoare m-am format ca om si cretin , ca personalitate
- Ma caracterizez ca un om cu o vointa puternica , cunocandu-mi posibilitatile de formare de mai tarziu in toata activitatea mea.

Semneaza
Profesor doctor inginer Alexandru Pantea

ANEXA CU CEI ARESTATI IN ANUL 1948 SI INCARCERATI LA PENITENCIARUL DIN
ORADEA

A. Grupul legionarilor Bihoreni

- ing. Sandru Aurel – sef pe judet
- ing. Tarlea Alexandru
- av. Deac Ioan
- Bandea Ioan
- Trifa Alexandru
- preot Negruțiu Ioan
- prof. Pop Nicolae
- sculptor Andrițoiu Danila
- av. Marusca Ioan
- av. Corbut Victor
- av. Coita Ioan
- ing. Roman Ovidiu
- Varga Ioan
- invatator Tăduțe Ioan
- dr. Popa Florian
- dr. Cernescu
- invatator Badea Florian
- ing. Borcea Ioan
- ing. Pantă
- prof. Campeanu Aurel, decedat la Aiud
- invatator Lazureanu
- invatator Pop Traian
- invatator Tocoreanu
- Pop Tanase
- Crețu Ioan

Condamnarile primite la proces au fost intre 3 si 25 de ani

B. Grupul FDC Scoala Normala Oradea (elevi)

- Brinda Gheorghe
- Gujuman Tincăfei
- Mocoi Gabriel
- Mihai Constantin
- Brad Ioan
- Salajeanu Ioan
- Encea Victor
- Ajoca Margareta
- Mitra Silvia

} elevi judecate
cu acest grup.

Condamnarile primite la proces au fost intre 1 si 7 ani

C. Grupul FDC Liceul Samuil Vulcan Beiuș

- Măduta Ioan
- Ardeleanu Gheorghe – student
- Roman Danila
- Pantea Alexandru
- Briscan Maximilian
- Cirtea Gheorghe
- Banciu Gheorghe
- Crisan Ioan
- Fofiu Ioan
- Ardeleanu Petre
- Bala Cornelius
- Popa Emil
- Borz Terente
- Marascu Adrian – achitat

Condamnarile primite la proces au fost intre 1 si 4 ani

D. Grupul de fete de la Scoala normala de Educatoare Beiuș

- Onel Ana
- Serban Olimpia
- Serban Tamara
- Jude Irina
- Trifu Viorica
- Savu Florica , decedata la Targu Ocna, bolnava de TBC
- Părlog Georgeta
- Florescu Elena
- Popa Maria
- Giulai Florica

Condamnarile primite la proces au fost intre 1 si 3 ani

Pantea Alexandru
elers in el. Viss Berlin
1948

Geometria 1948

